

Foto: Facebook/Screenshot

HEROINE HRVATSKOG SPORTA – Zašto su sportašice, pa i najbolje, u debeloj sjeni muških kolega?

[17. srpnja 2024.](#), [beravnopravnost u sportu](#), [heroine hrvatskog sporta](#), [neravbopravne žene u sportu](#), [sportašice](#)

Žene su se, tvrde sportski analitičari, počele baviti sportom na dvorovima bogataša i to krajem 19. i početkom 20. stoljeća, da bi prve Olimpijske igre u Ateni 1896. prošle bez žena, a četiri godine kasnije u Parizu bilo ih je 19.

Piše: Tomislav Pašiček

Britanska tenisačica Charlotte Cooper postala je prva žena olimpijska pobjednica. Otad su žene polako rušile teške barijere i radile na smanjenju diskriminacije žena u sportu i borile se za ravnopravnost s muškarcima. Ali, kada danas imamO pred sobom samo neka imena koja idu u

red heroína hrvatskog sporta – Milka Babović, Janica Kostelić, Iva Majoli, Branka Pereglin, Đurđica Bjedov, Tamara Boroš, Sandra Dubravčić, Blanka Vlašić, Dina Levačić, Sandra Elkasević... – jasno je da žene u hrvatskom sportu, pa i one najbolje, nisu ni blizu statusu koji uživaju sportaši muškarci.

Neprihvatljivo je da sportašice i njihovi rezultati vrijede manje od onih muških što je uočljivo u iznosima plaća, naknadama i transferima. A često imaju lošiji status u klubu, kao i slabije uvjete za treninge i pripreme. Unatoč sjajnim rezultatima sportašice su u medijima još uvijek podvrgnute nevidljivosti u odnosu na rezultate muškaraca. Osim toga u medijima su često trivijalizirane i seksualizirane, više se piše o njihovoj ženstvenosti i izgledu, nego onom u čemu su najbolje.

Dina Levačić (Foto: Facebook)

Uz sve to, sportašica nema u upravljačkim i stručnim tijelima, na upravljačkim i stručnim funkcijama u sportu. U Hrvatskoj ih je debelo manja od 20 posto što Međunarodni olimpijski odbor preporuča kao minimum. Sve to je kut iz kojeg valja gledati na nepravdu kojoj se moramo snažno oduprijeti kako bi se stanje popravilo.

Da je sport područje u kojem tradicionalno prevladavaju muškarci, koji napreduju i na svim ljestvicama gdje se donose važne sportske odluke govore mnoga relevantna svjetska istraživanja. O tome svjedoče i domaća istraživanja. Tako je jedna od rijetkih žena direktorica u sportu, proslavljena rukometašica Klaudija Bubalo, iz RK Lokomotiva, istraživala financiranje u sportu.

Otkrila je veliki nesrazmjer – za iste rezultate odnos je 1:5 na štetu ženskog sporta. Ili, podatak da se u Zagrebu izdvaja tek dva do tri posto za ženski sport, a sve ostalo daje se muškarcima!

Da se u Hrvatskoj slabo ulaže u ženski sport i da je gotovo nemoguće da sportašice žive i prežive od sporta kao jedinog izvora prihoda svjedoče još mnogi podaci. Primjerice, muškarci u Hrvatskoj čine više od 80 posto svih registriranih sportaša. Sve izgleda još mnogo lošije za sportašice kada se pogleda koliko je žena na upravljačkim pozicijama u hrvatskom sportu. Gotovo nevjerovatno je što su muškarci predsjednici u čak 41 nacionalnom sportskom savezu od njih 46 – 42 olimpijska sporta, Hrvatski olimpijski odbor, Hrvatski športski savez gluhih, Specijalna olimpijada Hrvatske i Hrvatski

paraolimpijski odbor. Muškarci su znači zasjeli 89 posto u fotelje svih vodećih pozicija!

Iva Majoli (Foto: Instagram)

Podaci izgledaju još lošije kada dodamo popisu i neolimpijske sportske saveze. Slika je više nego tužna – na čelnim mjestima u nekom od 78 sportskih saveza je tek šest žena, što je manje od osam posto žena koje bi na tim pozicijama mogle utjecati na usmjeravanje pojedinačnih sportova.

Na razini EU žene u prosjeku zauzimaju tek 14 posto položaja na kojima se donose najvažnije odluke u sportskim savezima. U 28 ispitanih saveza samo je jedna žena predsjednica, a od 91

potpredsjedničkog položaja samo njih osam zauzimaju žene. U Međunarodnom olimpijskom odboru slika je nešto bolja a zadnje su brojke govorile o 36 žena i 69 muškaraca u tom tijelu.

Iako, kada govorimo o pojedinačnim sportovima, hrvatske sportašice postižu blistave rezultate i dokazuju da su na tom planu ravnopravne sa s muškim kolegama, i dalje je prisutna njihova nedovoljna, ili nikakva vidljivost. Primjera je mnogo, ali ćemo izdvojiti jedan. Matea Jelić hrvatska je tekvandoašica, članica splitskog TK Marjan, koja postiže sjajne rezultate, a osvojila je i zlatnu medalju na Olimpijskim igrama 2020. u kategoriji do 67 kilograma, ali vrlo je malo ljudi u Hrvatskoj čulo za nju.

Zato i ne čudi što se ta nevidljivost žena sa sportskih terena potom prenosi i u sve moguće u urede saveza, čime se jača neravnopravnost. A na nju je cijeloga života upozoravala I Milka Babović, doajenka sportskog novinarstva, prva sportska reporterka u Hrvatskoj i bivša atletičarka. U svojim javnim istupima govorila kako je imala problema s muškim kolegama. Kao istinska borkinja za prava žena, trudila se gdje god je mogla ukloniti prema ženama, u sportu i u životu. “Ženama je danas vrlo teško, ali one moraju nastojati, i to još nekoliko generacija da se izbore za sva svoja prava, pa i ona u sportu“.

Valja reći i kako brojne preporuke, međunarodne i domaće, koje su trebale potaknuti klubove, državne reprezentacije, sportska društva, saveze i ustanove, kao i medije, kako valja ukloniti rodnu diskriminaciju u sportu, nisu dale zadovoljavajuće rezultate. Stoga je važno potaknuti svijest o uklanjanju rodni predrasuda. Ukazati na podatke koji govore jasno o diskriminaciji i pozivati na snažne akcije koje moraju promijeniti takvo stanje.

Uvijek je važno potaknuti i utjecati na svijest o uklanjanju rodni predrasuda i rodne diskriminacije u sportu. Valja se boriti na svim područjima za ravnopravnost žena u sportu i da na području sporta vrijede koliko i muškarci. U prvom planu trebaju biti uvijek sportski rezultati kao glavno mjerilo. Jer sport nije samo muški posao. A danas je to tako.

Primjer – na prvenstvu žena u rukometu 2020., kada su Hrvatice bile brončane, svih 16 reprezentacija vodili su izbornici – muškarci! Time se najbolje oslikava stanje o neravnopravnosti sportašica sa sportašima. A to valja mijenjati i na način da stavimo na pravo mjesto sportašice, posebno heroine hrvatskog sporta,

**Serijal HEROINE HRVATSKOG SPORTA, objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti.*